

حرمت تصدی مناظره توسط غیرمتخصص / فضیلت پاسداری از حریم فکری جامعه اسلامی

آیت الله جوادی آملی در تشریح جدال احسن و غیراحسن، به حدیثی از امام صادق(ع) استناد کرده و تأکید می کند: کسی که قدرت مناظره را ندارد، تصدی مناظره برای او حرام است.

آیت الله جوادی آملی در تشریح جدال احسن و غیراحسن، به حدیثی از امام صادق(ع) استناد کرده و تأکید می کند: کسی که قدرت مناظره را ندارد، تصدی مناظره برای او حرام است.

به گزارش خبرگزاری مهر، آیت الله جوادی آملی در بخشی از تفسیر آیه 164 سوره بقره «لَا تَقُولُوا لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآيَاتِ وَالْحُكْمِ وَالْآيَاتِ وَالْحُكْمِ وَالْآيَاتِ وَالْحُكْمِ» می گوید: در تأیید این آیات قرآنی و آن براهین عقلی روایتی را مرحوم طبرسی(رض) از رسول خدا(ص) نقل می کنند، در کتاب شریف احتجاج آمده است که امام ششم(ع) درباره جدال احسن سخن فرمود، جدال را معنا کرد، احسن و غیر احسن را بازگو کرد و از حضرتش سؤال کردند: آیا وجود مبارک رسول خدا(ص) جدال فرمودند یا نه؟ فرمود: البته جدال احسن داشتند برای اینکه خدای سبحان رسولش را امر کرد به جدال احسن و فرمود: وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ و رسول خدا برتر از آن است که خدا به او مطلبی را دستور بدهد و حضرتش امتثال نکند.

تفاوت جدال احسن و جدال غیراحسن

وی در ادامه درباره تفاوت جدال احسن با غیراحسن در بیان امام صادق(ع) می گوید: امام ششم(ع) طبق این نقل فرمود «اما الجدال بغير التي هي احسن فان تجادل به مبطلاً فيورد عليك باطلاً فلا تردّه بحجة قد نصها الله و لكن تجحد قوله أو تجحد حقاً يريده بذلك المبطل أن يعين به باطله»؛ فرمود: جدال بغير التي هي احسن، عبارت از آن است که با يك کسی که تفکر او تفکر باطل است به مباحثه بپردازید، او يك مطلب باطلی را بر شما وارد بکند ولي شما نتوانید با حجت الهي مطلب باطل او را از بین ببرید، ناچار می شوید که حقی را هم انکار کنید که مبدا آن شخص از این حق به نفع فکر خود مدد بگیرد، از حجتی که خدا نصب کرده است آگاهی نداشته باشید و حقی را که آن شخص ذکر کرده است و خواست از آن حق بهره باطل ببرد، شما آن حق را انکار کنید: «فتجحد ذلك الحق مخافة أن يكون له عليك فيه حجة»؛ برای اینکه مبدا محجوج او قرار بگیری حقی که در کلمات او هست آن را هم انکار بکنی: «لا تترك لا تدري كيف المخلص منه»؛ چون راه خلاص را نمی دانی قهراً حقی را که هم در کلمات او به کار رفت انکار می کنی و این می شود جدال بغير التي هي احسن.

حرمت تصدی مناظره توسط غیرمتخصص

صاحب تفسیر تسنیم می افزاید: «فذلك حرام علي شيعتنا ان يصيروا فتنة علي ضعفاء اخوانهم و علي المبطلين»؛ کسی که قدرت مناظره را ندارد، تصدی مناظره برای او حرام است؛ زیرا هم فتنه می شود برای شیعیان ما و هم فتنه می شود برای مبطلین و حامیان فکری باطل؛ «اما المبطلون فيجعلون ضعف الضعيف منكم إذا تعاطي مجادلته و ضعف في يده حجة له علي باطله»؛ از این جهت برای مبطل این فتنه می شود که مبطل ضعف این شخص را دلیل بر حقانیت خود می گیرد، وقتی کسی نتواند يك مكتب الحادي را ابطال کند با يك مبطلی به بحث و مناظره بپردازد و در خلال مناظره محکوم بشود، آن شخص مبطل ضعف فکری این شخص را حجت و دلیل حقانیت خود می گیرد؛ پس از این جهت انسان برای يك مبطل فتنه می شود، «و اما الضعفاء منكم فتعقم قلوبهم»؛ قلبهای شیعیانی که ضعیف الفکر هستند با این شکست شما مغموم و غمگین می شود. آنها که صاحب نظرند که در آنها اثر نمی گذارد، ولي از دیگران در دیگرانی که صاحب نظر نیستند این ضعف شما غم و اندوه ایجاد می کند بنابراین اگر کسی قدرت فکری نداشته باشد با صاحبان مکاتب الحادي به مناظره بپردازد و در بین راه مجبور بشود باطلی را امضا کند یا حقی را انکار کند، این جدال حرام است.

فضیلت پاسداری از حریم فکری جامعه اسلامی

این مفسر قرآن در ادامه پس از تشریح حدیث امام صادق(ع) که ناظر به احتجاج رسول اکرم(ص) با مادی گرایان است یادآور می شود: اهمیت نجات ضعفاي فکر آن قدر زیاد است که مرحوم طبرسی(رض) در همین کتاب شریف احتجاج نقل می کند که آنها که پاسداران حرم فکری جوامع انسانی اند، ادیان الهي را حفظ می کنند از کسانی که مرزداري دارند کمتر نیستند. در جلد اول احتجاج صفحه هشتم از امام ششم(ع) نقل کرد که فرمود: «علماء شيعتنا مرابطون في الثغر الذي يلي ابليس و عفاريتة»؛ فرمود: متفکران شیعه ما مرزداران الهي اند، آن مرزی که شیطان و عفریتها از آن مرز می خواهند حمله کنند، اینها پاسداران خط

مقدم فكري اند. «يمنعوههم عن الخروج علي ضعفاء شيعتنا و عن أن يتسلط عليهم ابليس و شيعته و النواصب» ؛ اين علما نمي گذارند ابليس و پيروان ابليس و ناصبي ها بر شيعيان ما هجمه كنند «ألا فمن انتصب لذلك من شيعتنا كان أفضل ممن جاهد الروم و الترك و الخزر الف مرة لأنه يدفع عن اديان محبيننا و ذلك يدفع عن أبدانهم».

آيت الله جوادى آملی در پايان تأکيد می کند: اگر عالمي حافظ مرز فکری يك جامعه بود و دين را حفظ کرد، اثر کارش کمتر از کسی که بدن را حفظ کرد نیست، اما اين در زمان هدنه و صلح و حالت عادي است، اما اگر بيگانه اي حمله کرد که عالم و علم و حوزه و کتابخانه و کتابخوان و کتاب نويس و کتاب فروش همه را به صورت پودر درياورد، آنجا يك سخن ديگري است که بايد همان سخن رسول خدا را که فرمود: «لضربة علي يوم الخندق أفضل من عبادة الثقلين» ؛ در حال عادي البته مداد عالم افضل از خون است، اما اگر بيگانه اي حمله کرد که قلم را از دست عالم مي گيرد و حوزه را به خاک و خون مي کشد، اگر خط مقدم فکري و جهاد نباشد، آنها (جزاهم الله عن الاسلام خير الجزاء) از فضل کامي برخوردارند.